

Hogeschool

VAN HALL
LARENSTEIN

ONDERDEEL VAN WAGENINGEN

‘Toegepast onderzoek en HBO horen bij elkaar’

interview

Docenten uit het hbo en onderzoekers die toegepast onderzoek doen moeten veel nauwer met elkaar samenwerken. Dat is de boodschap van Hans Hopster, “hbo-hoogleraar” bij Van Hall Larenstein. Hij probeert samenwerking voor elkaar te krijgen op het gebied van dierenwelzijn.

Hans Hopster combineert in zijn persoon toegepast onderzoek en hbo-onderwijs. Als lector Welzijn van dieren bij Van Hall Larenstein zit hij in het onderwijs. Hier brengt hij de onderzoeksresultaten in die hij opdoet als onderzoeker bij Wageningen UR in Lelystad. ‘Zo moet het op veel grotere schaal gaan’, vindt Hopster. Wie lesgeeft moet makkelijk toegang hebben tot de laatste onderzoeksresultaten, zodat de leerlingen de nieuwste inzichten opdoen. De docenten kunnen vervolgens onderzoek begeleiden dat hun studenten uitvoeren bij onderzoekers, en de onderzoekers kunnen op hun beurt lesgeven. Deze wisselwerking is nu zelden te zien, terwijl iedereen er profijt van kan hebben. Dit is het ideaalbeeld van Hopster.

>> De functie lector bij het hbo bestaat nog niet zo lang. Waarom zijn de lectoraten ingesteld?

‘Je kan een lector zien als een hogeschool-hoogleraar. Voor het groene onderwijs zijn de eersten in 2003 aangesteld en ik ben daar één van. Iedere lector heeft vier taken: bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs, professionaliseren van docenten, inrichten of opbouwen van een netwerk tussen bedrijfsleven, onderzoek en onderwijs en als vierde een eigen hbo-onderzoekslijn opzetten.’

>> Wat houdt intensieve samenwerking tussen het hbo en onderzoek tegen?

‘De grootste blokkades liggen op het vlak van instituties en prioriteiten. Waarom zou iemand die bij de contract researchpoot van Wageningen UR werkt onderwijs gaan geven? En als een docent uit het hoger onderwijs onderzoek gaat doen, kan hij tijdelijk geen les geven. Wie neemt dat over? Daarnaast is altijd de vraag wie het financiert. Gelukkig is er vanuit verschillende ministeries geld beschikbaar om onderwijs te innoveren en om verbindingen met praktijk en onderzoek te stimuleren. LNV laat zich op dit vlak niet onbetuigd. Via de programma’s van de Groene Kenniscoöperatie is ruimte gecreëerd voor de ontwikkeling van nieuw onderwijs, bij voorkeur in nauwe samenwerking met praktijk en onderzoek. Voor het programma Welzijn van Dieren is er jaarlijks één miljoen euro voor onderwijsprojecten beschikbaar. Daarnaast wil LNV de lectoraten die zich inspinnen voor de groene onderwijskolom als geheel, van extra middelen voorzien.

Naast deze onderwijsmiddelen is er het beleidsondersteunend onderzoek voor dierenwelzijn, dat ook gefinancierd wordt door LNV. Mijn ideaal is dat die beide geldstromen – onderwijs en onderzoek –

onder één programma gaan vallen omdat je dan flexibeler een afweging kan maken of je geld in wil zetten voor het onderwijs of voor het onderzoek. De grens hiertussen is namelijk arbitrair als het gaat om participatief onderzoek en leren in de praktijk.'

>> Dat ideaal is nog niet bereikt. Hoe vermindert u de kloof tussen onderwijs en onderzoek?

'Ik ben begonnen met projecten te formuleren voor het onderwijs. Dat levert geld op waarmee we projectmedewerkers konden aanstellen die docenten ondersteunen. We hebben inmiddels drie enthousiaste net afgestudeerde hbo'ers aangesteld. Ze nemen regulier onderwijswerk over en ondersteunen in de uitvoering van nieuwe initiatieven, waardoor de docenten weer ruimte krijgen voor nieuwe projecten. Als dat eenmaal loopt, komt het verder aan de rol. Aan de andere kant vraag ik onderzoekers om als trekker op te treden voor deze, maar ook andere projecten, waarvoor ik ze ruimte bied met geld van mijn lectoraat. Zo ontstaan combi's vanuit Wageningen UR en het groen onderwijs. Deze manier van werken levert voordelen op voor alle partijen. HBO-docenten en studenten leren om toegepast onderzoek te doen, onderzoekers leren hun kennis voor het onderwijs te benutten, er komen interessante resultaten uit waar beleidsmakers wat mee kunnen en het levert interessante contacten op in binnen- en buitenland.'

>> Het hbo krijgt daarmee dus een eigen onderzoekslijn, net zoals de universiteit?

Ja. Het hbo heeft echter een duidelijk andere rol dan universiteiten. Het hbo is altijd bezig met de praktijkcontext en heeft een sterke regionale binding. Welzijn van dieren is bij uitstek een interdisciplinair en dus hbo-thema en al helemaal als je nieuwe inzichten in de praktijk wilt toepassen. Bedrijfseconomie, marketing en communicatie zijn dan naast dierwetenschappen belangrijke kennisgebieden. Daarom is de samenwerking met het DLO-deel van Wageningen UR dan ook erg belangrijk. Voor en met de praktijk oplossingen ontwikkelen, dat is wat hbo en DLO bindt.'

>> Hoeveel aandacht is er voor dierenwelzijn binnen het groene onderwijs?

'Het vervelende is dat we dat niet precies weten. Het is van groot belang om de uitgangspunten eerst in kaart te brengen en dit uit te zetten tegen het wensbeeld. Een interessante klus die ik graag samen met Wageningen Universiteit wil oppakken. Hoeveel tijd van hun vak besteden docenten aan welzijn, welke houding hebben ze tegenover het onderwerp?'

>> Is het tijd voor een apart vak dierenwelzijn?

'Nee, dierenwelzijn zou in veel vakken aan de orde moeten komen. Maar mijn zorg is wel dat het zo versnipperd aan de orde komt en dat niemand zich er echt verantwoordelijk voor voelt. Docenten zijn druk en komen er onvoldoende aan toe zelf nieuwe kennis op te halen. Daarom is www.dierenwelzijnsweb.nl ook zo belangrijk. Een site die begin oktober de lucht in is gegaan. Hierin staat alle actuele kennis over dierenwelzijn, waar zowel docenten als studenten makkelijk iets op kunnen zoeken. Ook brengt de site vraag en aanbod bij elkaar van studenten die onderzoek of een praktijkopdracht willen doen en organisaties die een probleem willen laten oplossen.'

>> Nu is er veel aandacht voor dierenwelzijn. Politieke partijen en maatschappij maken zich er druk om. Bent u niet bang dat het een hype is en dat over een paar jaar uw pionierswerk voor niets is geweest?

'Nee, daar ben ik niet bang voor. Het is al honderdveertig jaar een belangrijk onderwerp. De morele positie van dieren in de samenleving verandert gestaag en dat houdt niet plotseling op. Misschien wordt de aandacht op enig moment tijdelijk weer wat minder, maar de morele positie van dieren is over twintig jaar niet opeens weer terug bij af.'

